

ڦندوان ڦڱونائڻ بوکو دفترکات بهاس ملايو:
رومی-سبوتن-جاوي (د.ک.ب.م.)

دالم ڦندهولوان د.ک.ب.م. ايديسي ڦرتام، اد دپاتاکن بهاوا ڦڱيجائڻ جاوي دلاکوکن برداسرکن روموس ۲ ڦدومن سيستم ايجائڻ جاوي يڱ تله دکم سکينيکن دان تيدق بايق يڱ برمسئله. ڦڱونو ڦرلو برلاڦڱ دادا ترهادڦ ڦروپهڻ ايجائڻ يڱ برلاکو تراوتام کات عموم سرفن عرب يڱ تله لاما ترسرف کدالم بهاس ملايو کران کدوا-دوا بهاس اين ممڦوپائي سيستم بوپي دان نحو يڱ برپيدا. ميثلن، دالم بهاس عرب سموا حروف داڱڱڦ کونسونن دان مڱڱوناکن سيستم باريس اونتوق بوپي ووکل، ماناکالا دالم بهاس ملايو ترداقت حروف ووکل يڱ دگوناکن اونتوق ملامبڱکن بوپي ووکل دسمڱيڱ سيستم باريس. ڦرپيدائڻ ڦد سيستم اين تنتوڱ اکن مپببکن ڦرپيدائڻ ڦد ايجائڻ.

دالم ڦندوان ڦڱونائڻ د.ک.ب.م. ايديسي کدوا ترداقت کترڱن تنتڱ ڦڱونائڻ اينتري يڱ برپيدا تتاڦي ايجائڻ روميڱ سام. ڦرپيدائڻ معنا اينتري برکنائڻ دلتنکن دالم کوروڱن دڱن حروف چوندوڱ دالم دفترکات. چونتوهڻ:

کات	ايجائڻ رومي	سبوتنڱ	ايجائڻ جاوي
akal (<i>daya fikir</i>)	akal	[ʔa.kal]	عقل
akal (<i>akal sari</i>)	akal	[a.kal]	اکل
rai (<i>bunyi</i>)	rai	[rai]	راي
rai (<i>menjamu</i>)	rai	[ra.ʔi]	راعي

چونتوه دأټس منونجوقکن بهاوا ترداقت کات یغ ایجاءن رومیث سام، تتاڤی ایجاءن جاویش بریږدا کران سبوتن دان سومبر کاتان بریږدا. دالم حال این، ترداقت ببراڤ کات یغ لبیه درڤد ساتو اینتري دالم قاموس دیوان تتاڤی هاښ ساتو اینتري دالم د.ک.ب.م. سفرتي فرکاتاءن 'baki' یغ دایجا 'باڤي'. اولیه ایت، ایجاءن این هاښ سسواي اونتوق کات سرڤن عرب سهاج. جک 'baki' یغ دمقصودکن ایاله اینتري کات سرڤن اندونیسیا بلندا یغ برمقصود 'دولغ' اتاو 'تالم'، مک ایجاءن ایاله 'باڤي' مځیکوت ښندوان یغ دتتځکن دالم ښدومن عموم ایجاءن جاوي بهاس ملايو د بهاځین تیک د.ک.ب.م.

سلاءین ایت، ترداقت جوک ښندوان سبوتن کات سرڤن ایځکریس دان بهاس ۲ ایروڤه یغ بریږدا دځن سیستم سبوتن ملايو. چونتوهښ:

ایجاءن رومي	سبوتن	ایجاءن جاوي
bingo (judi)	[bing.go]	بیځگو
aedes	[édés]	ایدیس
abalone (siput)	[a.ba.loné]	ابالوني
pengaisingan	[pe.ngai.si.ngan]	ښغاءسیځن

چونتوه دأټس منونجوقکن بهاوا ایجاءن جاوي برداسرکن سبوتن، بوکنښ برداسرکن ایجاءن رومي. والاو باځایماناڤون دالم ښندوان ترسبوت جوک ترداقت چونتوه یغ منونجوقکن بهاوا ایجاءن جاوي یغ تیدق سلارس دځن سبوتن سفرتي 'الا کرت' (ala carte) یغ دسبوت [a.la.kat]، یاءیت دځن مماسوقکن 'ر' باځي مواکیلي 'ر' دالم ایجاءن رومي والاوڤون تیاد دالم سبوتن. حال یغ سام برلاکو ښد فرکاتاءن 'ښسڤورت'، 'کونسرت'، 'ایکسڤورت'، 'کوبلت' دان لاءین ۲ یغ منونجوقکن بهاوا حروف رومي دالم کونسونن رځکځځ ښرلو دواکیلي اولیه ښادنښ دالم ایجاءن جاوي والاوڤون حروف ترسبوت تیدق دبوپیکن دالم سبوتن. اولیه ایت، باځي کات سرڤن ایځکریس اتاو ایروڤه یغ ترداقت دالم قاموس دیوان سچارا عمومښ دایجا

مغیکوت سبوتن باکو کچوالي جک اد کونسونن رځکشف، یغ دایجا ستیاف ساتوښ مغیکوت
څادنښ دالم جاوي.

دالم څندوان ترسبوت جوگ دپاتاکن قاعده ایجاءن کات سرفن عرب، یاءیت کات
سرفن عرب یغ ترکولوغ دالم ایستیله اکام اتاو یغ برکاءیتن دغن اکتیویتي اکام اسلام، ایجاءن
جاوین دککلکن سفرتي ایجاءن عرب. میثلن، 'تیمم'، 'تفسیر'، 'معامله'، دان 'مضاربة'.

باکي کات ملایو جاتي یغ تردیري درڅد کات داسر یغ برڅولا سوکو کات تربوک + سوکو
کات تربوک دغن کدوا-دوا فوکلن [a] دان سوکو کات اخیر دالم ایجاءن جاوي تیدق برمولا
دغن ساله ساتو حروف د، ر، ل، و، غ، حروف الیف څرلو دکوناکن اونتوق ملامبغکن فوکل
[a] دسوکو کات څرااخیر دان سوکو کات اخیر اڅابیلا کات ایت منریما اڅیتن اتاو اخیرن،
منجادي عنصور څرتام کات کندا اتاو څغکندهان براڅیتن سفرتي 'برسامان'، 'برساما-سام'
دان 'ممرساما-ساماکن'.